

Jorrentningen og Afdragene af disse Laan til et saa langt Tidrum, at de i mangfoldige Tilfælde ville strække sig over de Paagjældendes hele Levetid. Jeg anser det for saameget mindre heldigt, som Forholdet jo, efter hele den Amortisationsmaade, som her bruges, jo er det, at den aarlige Byrde, der paahviler den Paagjældende, ikke efterhaanden vil formindstes; han maa hvert Aar udrede det samme Beløb i hele den lange Aarrække, og vil altsaa ikke faa nogen Lettelse i sine Byrder, efterhaanden som Amortiseringen skrider frem. Men jeg tror ikke, at det virkelig vilde være et Helb for de Paagjældende, om de saaledes kom til at bære denne Byrde, maaske endog saa ud over den Alder, da de egentlig ere arbeidskraftige, til en Tid, da de helst skulde søge at overdrage Guset til en Anden for derved at finde deres Subsistensmidler for Resten af deres Liv. Men jeg tror ogsaa, man maa have for Øie det mere almindelige Forhold og navnlig at, dersom Loven kom til at omfatte ikke blot Guse med Jord, men ogsaa jordløse Guse, vilde det være betænkeligt at strække disse Laan altså langt ud; thi den Værdi, saadanne Guse have, beror dog saa væsentlig paa, at Efterspørgslen efter dem bliver omtrent uforandret. Det er meget vanskeligt at overstue saa langt et Tidrum som 45 Aar, et halvt Aarhundrede, og se, hvorledes Forholdene kunne forandre sig til den Tid. Det er meget muligt, at Arbejdsforholdene paa den Tid ville have forandret sig saaledes, at der i alt Fald paa de enkelte Steder snarere var Brug for en mindre Arbejdsbefolkning end for en større, og i saa Fald vilde der ganske vist være lidt Fare for, at saadanne Guse, om ikke i Almindelighed saa dog i enkelte Tilfælde, kunne blive omtrent værdiløse. Dersom Udvandringen finder stærkere Indgang paa en Egn — og i saa Henseende skal jeg bemærke, at denne Lov jo netop vil yde eventuelle Midler til at kunne udvandre — vil der være nogen Fare for, at Gufene endog i større Distrikter ville komme til at staa ledige, eller at i alt Fald Værdien vil gaa stærkt ned. Nu er det ganske vist, at der jo ikke i Loven er bestemt Noget om, at Laanene skulle gives for en Tid af 45 Aar, men jeg tror, det vilde være rigtigt at fastslaa, at de ikke kunne gives for saa lang Tid, og at man i det Hele bør komme til en hurtigere Amortisering af disse Laan. — Endelig har jeg under Nr. 20 stillet Forslag om, at Formanden for Bestyrelsen udnævnes af Indenrigsministeren. Den høitærede Indenrigsminister udtalte overfor mine Bemærkninger om dette Punkt ved 1ste Behandling, at det ikke havde saa stor praktisk Betydning, at der kun stod, at Valget skulde godkjendes, thi saaledes som Forholdenes Natur var, kunde det betragtes som temmelig givet, at Bestyrelsen ikke vilde blive dannet, uden at den i Forveien havde sikret sig Indenrigsministerens Billigelse af dens Plan, og at derved ogsaa vilde være forbundet en Billigelse

af de paagjældende Personer. Men under denne Forudsætning vil det fuldstændig komme ud paa Et, om det ene eller det andet vedtages. Forstjellen er da kun den, at, naar Foreningen først er dannet, og da et af Medlemmerne, eventuelt Formanden, falder bort, og der da skal vælges en Formand, har man ikke den Garanti, som den ærede Minister troede at kunne gaa ud fra, og for dette Tilfælde tror jeg, at det er heldigt, naar Statsgarantien spiller den Rolle, som den her gjør, ligefrem at sige, at det er Ministeren, der vælger Formanden for Bestyrelsen. — Til disse Bemærkninger skal jeg indskrænke mig. Jeg gjør mig ganske vist ingen Illusion om den Skjæbne, som de fleste af mine Vndringsforslag ville faae, men jeg har anset det for min Pligt at stille dem, og jeg tror ogsaa, at det maa erkjendes, naar man vil betragte Sagen uhildet, at jeg har bestræbt mig for at stille saadanne Forslag, som ikke gaa ud paa at staa Loven ihjel, og hvis Vedtagelse i alt Fald efter min Opfattelse ikke vil være nogen absolut Hindring for Lovens Fremme.

Ville: Besskaffenheden af de stillede Vndringsforslag forekommer mig at gjøre det klart, hvor uheldigt det har været, at denne Sag ikke paa almindelig Maade er bleven henvist til Prøvelse af et Udvalg. Der er forstjellige Tanker, som synes at ligge hinanden overmaade nær, men nu komme frem, uden at der har været Leilighed til at anstille noget Forsøg paa at bringe dem i en fuldstændig overensstemmende Skikkelse. Og ligeledes er der forstjellige Punkter, angaaende hvilke det maatte have været i høi Grad ønskeligt forud at staffe sig nogen Visshed om, hvorledes den ærede Indenrigsminister betragtede dem, men hvorom man har været aftaaren fra at føre en saadan Konference, da der naturligvis efter vore Forretningsforholds hele Besskaffenhed ikke kan være Tale om, at ethvert af Rigsdagens Hundrede og nogle og trefindstypede Medlemmer skulde kunne uleiliggø den ærede Minister, hver Gang de havde et Vndringsforslag at stille. Jeg tror, at naar Sagen havde været prøvet i et Udvalg, vilde den være kommen til at foreligge nu ved 2den Behandling i en betydelig lettere overskuelig Skikkelse, end den nu har. Der er nu stillet en Række af Vndringsforslag paa 2 Blade, og der har ogsaa i denne Henseende gjort sig en mærkelig Forstjæl gjældende. Forslagsstillerne falder nemlig i to Hovedkategorier. Først er der de ærede Medlemmer af det Udvalg, der var nedsat i fjor, eller i alt Fald for en væsentlig Del Medlemmer af dette Udvalg; de have forlangt og faaet Plads paa deres eget Blad for sig selv som en lille udvalgt Skare. Vi Andre af Høben ere blevene blandede sammen paa det næste Blad. Da nu de ærede Herrer ere traadte sammen til Forhandling, kan jeg kun undre mig over, at de ikke have